

No més drets sense deure.
No més deure sense dret.
Els drets individuals són imprescriptibles. Legislacions d'INGARRANTIBLES. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La caritat, qu'ensalça al qui la reb, té d'esser substituïda per la solidaritat, qu'agermana y nivella als que la practican. • Mentre el món no es compongui de seris lliures, iguals e inteligents, no pod haverhi pau entre la rassa humana.

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense atencions de cap mena. • La TRAMONTANA és altament moralista, tenint per base fonamental de la moralitat el respecte a totes las idees y la germanor de tots els pobles. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sense compromís ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan por anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Poenys, n.º 1, 1.ª, BARCELONA
Pels pagos s'admeten llibranças del Gremi Màxim, lletres de fàcil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten llibranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surte el llium puntualment cada diadumera

ANUNCIS FI DE SIGLE

Pels anuncis que tant creixen are per nostra ciutat, aquets hem colleccionat qu'es llogan, venen y deixen.

RECORD

En Josep Lluanas y Pujals, director de «La Tramontana», continua pres preventivament en les presons d'aquesta ciutat per ataca al catolicisme, no admetent-se fins a carcelaria a pensar d'estar encare tramitant la causa i no ser la pena que correspon al suposat delictu superior a presó correccional.

Els beneficis de la llei, que poden afavorir a qualsevol criminal, no poden en aquest cas arribar a un periodista defensor dels drets del poble treballador. Obrers tots: no olvidem aquesta eloquent lliçó.

L'UNIO REPUBLICANA

Altra vegada, no sabem si am més bon destí o millor fortuna, s'està agitant pels partits a qui interessa l'idea tan remoguda com fracassada de l'unió, coalició, fusió, confusió, concentració o lo que sigui dels partits republicans.

A conseqüència d'una proposició votada per l'Assemblea del partit progressista autorisant a la Junta Directiva d'aquet partit per gestionar amb les demés representacions republicanes la tan manosejada com fracassada unió, la citada Junta s'ha dirigit a la Directiva dels centralistes, federals i altres republicans, i l'Assemblea del partit del centre republicà, que acaba de reunir-se a Madrid, acaba també d'acceptar l'idea d'unió, de modo que tot sembla que ara caminin la cosa a que acabin per entendre's els que, a pesar de tenir tan comuns interessos, no han sapigut may arribar a un acord profitós per tots plegats.

¿Tindrán actualment més éxit las gestions practicades per arribar al fi proposat? Ho dubtem, y anem a exposar el fonament dels nostros dubtes.

Per las conveniencias generals de la política d'un determinat partit, res més perjudicial qu'aquets petits grups, grupets, agrupacions y agrupacionets microscòpicas, que no tenen generalment més objecte que fer la conveniencia personal o donar llustre a un individu aspirant a que, qu'en política sembla que també són molts els que s'estiman més aspirar a cap d'atenguda que ser coa de lliu.

En els partits republicans particularment, que, per més que siguin gubernamentals, estan tocats en poc o en molt de certs famullos antiautoritaris, comprenent sens dubte, encara que no siga més que per intuïció, qu'el principi de llibertat estarà sempre en pugna amb el d'autoritat, són aquestas divisions tan més numerosas per una tendencia natural a l'indisciplina y per una bona quantitat d'individuos aspirants a quefaturas més o menos nominals, pressentint que l'autoritat generalment resulta sempre bé per exercir-la, però may per aguantarla, y tant menos quan més resulta imposada.

Y aquí està el verdader cavall de batalla de la qüestió de l'unió republicana. Si avuy són tres o quatre partits qu'es tenen com a sencers, y ademés vuyt o deu agrupacions que de partit no més en tenen la fesomia per lo molt partidas qu'están, y totas aquestas agrupacions se volen sumar en una amb una sola autoritat suprema, encare qu'aquesta no sigui unipersonal, ja tenim que tots els fulanos de més o menos d'uptosa categoria per la qual no poden aspirar a la suprema quefatura, no fan, han fet ni farán res més qu'impedir aquesta unió, fusió, coalició o lo que sigui; y naturalment que no podent apoyar francament en las sevas ambicions personals els entorpiments qu'oposin an aquesta obra republicana que tots els seus correligionaris tenen de desitjar, s'apoyan hipòcritament en la pursa de las ideas o en l'intransigencia dels procediments per a justificar lo que no és més que degut a injustificables concupiscencias de gent incapassa de res que tingui altesa de miras com no siguin desitjos d'elevarse molt més de lo qu'els pertoca y mereixen.

Ficemnos en lo que més dificultats oposa a

l'unió republicana, y no podrém per menos de trobar pienament justificat tot lo qu'acabém de dir.

Una part del partit progressista, com volent seguir las petjadas d'en Ruiz Zorrilla a l'estar més de vint anys a l'emigració y en disposició de conspirar, se separan de la majoria dels representants del seu partit, y proclaman el retrahiment y la revolució armada com únic medi d'enderrocar la monarquia, y an aquestos progressistas s'uneixen també uns quants federals, fent igualment el revolucionari a l'estil del Enano de la sena, resultant l'anomalia de qu'els dreters siguin precisament de la fracció menos avançada del federalisme, per lo menos d'aquí a Catalunya, els quins tenen el nom de revolució a la boca.

Dels progressistas, cal dir que si quan tot el partit plegat se deya revolucionari y tenia el quefe a l'extranger conspirant continuament, no va poguer may arribar a fer cosa que valgués la pena, fracassant tantas quantas intencions va preparar, és cosa de posarse a riure al veure qu'uns quants cavallers particulars fugen de la lluyta legal y proclaman de boquilla una revolució per la qual no contan am cap, absolutament am cap medi de prepararla ni menos comensarla.

¿Y qu'én dirém dels federals revolucionaris a outrance? En primer llog, comensan a ser uns disgregats del seu partit molt més qu'els progressistas, puig si en Ruiz Zorrilla contempora amb uns y altres del seu ex-partit, en Pi y Margall, que no està per brocs y té sempre el valor de la franquesa, ha dit ben clarament qu'és del tot ridícul parlar de revolució armada sense medis pera fer-la, tant més qu'aa, si es pod realisar, lo primer qu'es té de fer és callar y obrar per no donar temps a l'enemig d'evitar-la.

Y és tant més de deplorar aquesta conducta dels soi disant revolucionaris republicans per a dificultar l'unió, per quan els partits qu'avuy se disposan a fer-la no tan sols no abominan del medi revolucionari, puix que ja no queda cap republicà a lo Castelar entre ells, sinó qu'en las sevas bases d'unió ja consignan que utilitzaran el procediment legal com a ordinari y l'extraordinari qu'exigeix la necessitat per a la transformació de las instituciones.

Y aixó és lo lògic y lo sensat, tant com és impropcedent y ridícul confessar que no hi ha medis de fer la revolució armada y declarar que no es té de fer més qu'acudir an ella, lo qu'equival a la més solemnisima declaració d'impotencia dihent No solém res més qu'alló que no sostenim.

Per sostenir aquest criteri els republicans que en tinguin, la rahó és ben clara: ¿tenen medis de fer la revolució armada? Tothom sab que no, y ells meteixos ho confesan. ¿Tenen de renunciar a tota manifestació de la vida pública? Tampoc, perquè aixó és el suicidi, ja que si un partit passa molt temps sense manifestarse públicament, queda anulat. Doncs si no volen anularse els republicans y no poden fer la revolució, qué els resta? La lluyta dintre de la legalitat, tant si solen com si no solen. El retrahiment de la lluyta legal és molt lògic y convenient conspirant sublevant partidas o batallons, batense en los camps o en las ciutats. Quan no s'está en aquesta disposició, las lluytas legals són indispensables per a donar fe de vida, per a influir en la vida pública, per a agitar l'opinió, en una paraula, per a preparar moments històrics en que sigui possible la revolució armada, que sempre han tingut de condensar y preparar las lluytas de l'intel·ligencia per las ideas dintre de temps normals.

Y aquí dirá algú, estranyantse tal vegada dels nostros arguments: ¿com pot ser que La Tramontana, que tan revolucionaria vol ser y tant abomina del sufragi universal d'avuy, ens surti are dihent qu'están en més rahó els republicans que volen anar a las urnas qu'ells que proclaman el procediment de la lluyta armada com l'únic encàs per a enderrocar la monarquia?

Doncs molt senzill: perquè una cosa és ser republicà y un altra professar las nostras ideas, que creyém són las més avançadas dintre la sociologia moderna. Nosaltros no som politics, millor dit, no prenem part en la política, per lo que la creyém deshonrada y corruptora, y sent com som per aquest motiu antipolitics de la legalitat, ó, millor dit, de la farsa electoral,

naturalment que no devém, no podrém ni vollem fer ús de la papeleta ni de l'urna, que per nosaltros entranya una qüestió de principis. Mes com cada partit té sas ideas peculiars, tant com és lògic fugir de la política a un anarquista, és lògic també estar dintre d'ella als partits republicans, que per aixó són politics y gubernamentals y autoritaris y tot, y fins conservadors de las actuals instituciones econòmicas, que tot lo més pretenen modificar y no substituir, y naturalment que lo qu'én ells és lògic en política, a nosaltros no, y vice-versa, igual qu'a un bon creyent catòlic li està bé que confessi y combregui a lo menos una vegada a l'any per Pasqua Florida y a nosaltros ens és molt més honorós qu'aixó sufrir presons y tota mena d'injusticias per posar de relleu lo qu'és la religió y la farsa que en tot lo seu s'hi veu segons el nostros léal saber y entendre.

Si els republicans que no volen més que la revolució armada, am tot y sentirse per ella impotents, aspirassin a trencar els motllos de l'Estat politic tal com actualment se concebeix y a constituir la societat baixa nova base, la seva actitud seria lògica; mes no aspirant més qu'a un cambi politic, patrocinant la política y sent essencia d'ella el seu partit, és tocar el violó proclamar la revolució armada sense poguer prepararla ni intentar-la, am lo qual no fan res més, devant del bon sentit de tothom, que una criatura quan demana la lluna, resultant ademés per altres republicans com el gos de l'hortoll, que ni fan la revolució ni deixan agitar als altres lo suficient per a prepararla.

En Pi y Margall ja els ho ha dit, y pitjor pet ells si no el saben entendre: *La Revolució no re desitjantia, sinó mereixentia.*

ESPECTACLES

CONCERTS D'EUERPE - EN EL TIVOLI

El dijous d'aquesta setmana va celebrarse el primer, omplintse el teatro de gom a gom am tot y no fer bon temps.

El programa ara escullit, essent totas las composicions per organista, la primera vegada que s'escoltava en els concerts matinals, haventnos de repetir alguns, sensaladament els ballables de l'opera *Henri Cagliardi*, del mestre Albéniz, qui va obtenir una ovació franca y espontania, venentse obligat a dirigir l'orquestra al repetitior.

Consci qu'el seu ha millerat am la nova direcció, en termes que foya anys que no haviam sentit cantar tant bé algunas de las composicions que van escutarse en aquest concert, especialment *l'Inocencio*, *De bon matí* y la *polca Ester*.

Els concerts, doncs, han comensat am bon peu. Felicitam corralment a la societat *Euerte* per l'èxit qu'ha tingut el conhar la direcció artistica de la música al mestre Menera.

El segon se celebrará el próxim dijous, dia del Corpus, presentant part els germans Fontova (piano y violí).

Esos

A UN POBRE (1)

Compreng l'ignorancia seva y la seva estúpides, y, está clar, comprend molt més, que n'ets un solenoc crava. Y ho dig sens mirar trera per més qu'ets un presumit, y es dedueix de lo dit, qu'ets un presumit talos, que, encare que tens el cap gros, tens el cervell molt pastí.

Y qu'ets molt tallos astorç, y qu'ets presumit també, per l'acció qu'ém vares fe per xó per un bestia et ting. No pug ni a creure m'avinc que tingas il·lustració: o el teu cap és un meló, o es de fang ó bé de barro. En aquest cas, creume, un carer et vindrà a la perfecció.

Es cl' el burges indecent que desprecia a un seu semblant perquè es pobre y ell té arrast, pastí, encare que malament. Pro té, veraderament, no podé esser perdonable, y la acció és tant detestable, encare qu'ém vas fer poc mal.

(1) Aquest titl, qu'és rigorosamente històric, y que per desgracia es trocabim menús sovint, m'ocorregui a mi memria, al casé de l'Alhambra en la nit del divaspe primer de Juny del corrent any. Coma, doncs, qu'aquesta poesia és filla de l'indignació qu'ets en causar l'estúpides d'un pretoriat que per poguer menjar se veu precitat a portar l'argentea, el pit y el barre ple de lletres, y... prov.

que no et diré criminal, però et diré miserable.

Tal vegada s'has cregut que, essent vestit de nouet, l'admiraràs per tal, y de poder has cregut. Totuhom de tu s'ha rigut y s'han pres totes las veuitas per un de tantos poca-soltes que es prestant per fer de matan, y tant las de mamaratons com las de carnesoltes.

Ab estigut potat' et creus tu, que tu ja ets més qu'un obrer perquè voltes pel carrer vestit com no hi va ningú. Doncs tinges per ben segu que vas molt equivocad, y qu'un obrer s'és més honorat, escrupat y brut per lora, que tu, fent d'amastradora anant pel mín d'infestat.

Perquè may, may podràs dir que la roba que tu dus sigua feta pel teu ú. pots dirho a un altre, no a mi. Doncs si la cosa és així, te van tractar com a pobre, y el vestit que dus a sobre suant no te l'has guanyat: prova, doncs, qu'és més honorat el vestit brut d'un manobre.

Per què, doncs, gastas orgull, si ets un pobre moret de gana? Si un obrer té un paper et demana, perquè el miras de reull? Potser a tu l'olla et bulli més qu'a un altre? No, mentidat Els obrers tota, sense mida, tenim moltes vacaciones, y tu més, que a treballants anorats tota la vida.

Y a tu això t'estranyarà perquè avuy fas molta trope y vas am barrejat de copa y am levia y... etc etc.

Pro si vols reflexionar (y dispensam el em proposo), veuràs que fent el pedisno sempre seràs un esclau, y el teu burgès, per babau, t'estimarà algun trosseto.

Creme, no vgas epau, si si per l'Alhambra vas. In un siguet més de cas del que et treball vas be. Y si et demana un paper dels que et donan per donar, no el vulgas escatamar, y menos si s'et demana, qu' això fa molt tarambana, per més qu'et creus que bé estí.

A més, desampenyas mal la feyna que a tu et fan fe en las Oficinas de Publicidad Commercial. Pux suposo natural que la teva obligació es donar sens distinció eis anuencs de la casa, no sent que tinga per base no darne al treballadó.

Així, doncs, no sigas pau, y el concell qu'et dono creu, presentat per tot arreu, però no com un babau. No vulgas esse un esclau de la teva estúpida mana eis esclaus del burgès, y el beneyt que com tu obra s'acredita tant de pobre, que may ningú et té per res.

DOMINGO BARRINA

Són innumerables las cartas y altras manifestacions de dol y de simpatía rebudas en la redacción d'aquet periódic; y en la presó dolcent una de l'inquina legal am qu'és tractat en J. Lluana, felicitantos y animantos altres en la campanya de persecucions que venim sostenint, interessantse tots per la sort del pres, y molts demanantnos datos sobre quinas són las personas que més s'han distingit en contra del nostre Director per tenirlas present el dia que convingui.

A aixó últim tenim de respondre a tots que tan sols és una, exclusivament una, la persona

que, usant y abusant del llog qu' ocupa, está fet un verdader sac de veri contra el Director de aquest periódic, y que no podem dirlos públicament res més per arc.

Algún dia serém més explícits, y molt serà que no arribi aviut el de la justicia.

En tant agraíhim a tots l'interés donantnos la seguretat de que sabrem conservarvos serena y dignament a l'altura qu'ens correspon y el dever ens té marcat.

Un comandant de la guarnició de Madrid ha disparat dos tiros de revólver contré el capitá general d'aquell districte militar Sr. Primo de Rivera, deixantlo molt mal ferit.

Algún dia serém més explícits, y molt serà que no arribi aviut el de la justicia.

Deis movís d'aquet delicté s'en parla dihent que hi há pel mitj una dóna molt guapa y varias injusticias.

Deplorant pels nostros sentiments humanitaris tota mort violéncia d'una persona, no podem per menos de reconeixe que tanta vegadas hi han abusos al mín comesos per gent abont la justicia no hi arriba, qu'és necessita tot l'apego a la vida que té la persona y tot el vernís de civilisació convencional qu'avuy impera, pera que fets deplorables com aquest no es repetixin molt més sovint.

Tenim noticias de l'Habana.

No són frescas ni agradables tampoc, però com són d'un género distint de las qu'omplan generalment els diaris, encare tindran novetat é interés pera els nostros llegidors.

Solament a l'Habana hi há 25.000 obrers sense feyna.

Qu'els qu'exercitan el seu patriotisme en la consideració de l'alta y baixa de las noticias de la guerra considerin l'estat en qu'és trobaran 25.000 familias en una població de 250.000 habitants, y així podrán donar al seu gement una extensió més completa y racional.

Per la nostra part ens estalvim els comentaris.

El govern republicá federal dels Estats Units, sens dupte pera contrarestar els efectos de la miseria cada dia més alarmants en la republica model, ha acordat aumentar el contingent de l'exércit de mar y terra.

Amb aixó están conformes aquella republica y la monarquia espanyola, abont quan la gana aumenta en una comarca reforça la guardia civil.

Y queda demostrat que tots els govrens del món, contra els alarnats, no dispan d'altrós medis que l'empleo de la forsa bruta.

Fins a la publicació del 5.º número no hem tingut la satisfacció de poder veure la revista francesa Les Temps Nouveaux.

L'examen de tots els números publicats junt amb el suplement literari que ls acompanya, ens ha produít un sentiment d'alegría, per veure en ells la bondat de l'ideal emancipador exposat am la majestat de la ciencia, junt am tota la bellesa de l'art.

Potser algun dia pendres algun dels treballs d'aquesta revista perquè els nostros llegidors puguin jutjar per si mateixos.

Saludem fraternalment a l'Ilustrat colega.

Se publica a París, Montparnass, 140, y val 10 centims el número.

Torna a preocupar al govern d'Espanya la qüestió dels vins.

No essent possible portar a l'estranger tot el que sobra de las cullitas, se pensa amb abaratirto a Espanya a fi de que puguin beuren molts pobres, a qui reconeix tothom qu'el millor seria abolir els drets de consums que sobre aquest article pesan.

Peró com pel govern la qüestió són quartos, y dels consums que tan consumeixen a la nació s'en treu un dels més respectables picos dels ingressos, eis qu'ens fan felissos desde eis ministeris de Madrid no es mostran per cap concepte propicis a establir aquesta reforma sobre els vins, a menos que s'estableixi un altre impost ó medi de fer diners que reemplasi al que se suprimeixi.

Tement estig que, am tot aixó, no vagi a resultar que, efectivament, se crehi un nou impost...

Y continui després el de consums de la mateixa manera.

Hi tenen tant la mà trencada els govrens d'Espanya en aixó d'expreme fins la derrera gota de sang al contribuyent!

Lo de Cuba s'arregla, tot va bé segons diuen alguns diaris defensors dels qu'ens governan, y fins aquestos derrers dias s'ha parlat de concertarse una pau bails la base del reconeixement de l'autonomia d'aquella isla.

Peró am tot y tant tranquilisadoras noticias, també es parla de qu'el govern prepara l'envio cap allí d'altrós 25 ó 30 mil homes, que, naturalment, surtirán de las derreras capas del poble.

¡Pobres desheredats de la patria, que són els únics que pera servirla donan la seva sang!

El diumenge passat va haverhi a Madrid, organizada per l'aristocracia, una corrida de toros de beneficéncia, y no més van resultar dos toreros ferits.

L'aristocracia deuria quedar satisfeta de veure com practica lo qu'en diu caritat a la vista de budells de cavall y sang humana en artística barreja.

A Barcelona no tenim de ser menos qu'a Madrid, y a tal objecte també el próxim diumenge se dona una corrida de toros de beneficéncia a favor de las familias dels náutegs del Regna Regente.

Unas distingidas senyoretas de l'aristocracia han confeccionat unas preciosas mnyas pels toros, qu'am tal motiu aniran mudats y deurán morir am molta més satisfacció.

Sols falta que també fassin estropic en las respectables personalitats dels toreros, y la diversió resultarà genuinament nacional.

Y la caritat pastada am sang

Fa alguns dias que sembla que hi há ratxa de crims repugants, no salvantse tampoc la nostra ciutat, ahont ahortunadament no abundan aquets deplorables fets.

Els carrers de Carretas y de Vifredo han sigut teatre d'actes repulsius.

Si dinou sigles de cristianisme am la gloria del cel y las penas eternas de l'infern no han pogut curar aquesta gangrena social, hora és ja de declarar la tal medicina inútil.

Y, deixantnos de teologies, procurar la curació de la criminalitat am sistemes purament humans.

Una nova engallinada política ens han fet empassar ais espanyols eis compares Cánovas y Sagasta.

En el jog del patriotisme dinástic qu'obligava al del tupe a apoyar al guenyó am la majoria del Congrés, tot sovint algun diputatet dels qu'és prenen un xic en serio aixó del fer política posava cara fosca y estava un si és no és a punt d'ensenyar las dents, lo qual mortificava al moestre conservador y el deixava am menos humor que pell de ruc curtida am vinagre.

Perá sortir d'aquesta situació eis dos amags, van proposarse amagar un ou com un temple al ciatell dels créduls cunyats, gendres y nevots de la fusionista que forman l'actual majoria del Congrés, deixantlos votar una proposició de censura al govern, lo qu'equivaldria a com si s'els posés un carmetlo a la boca per enderrocar al govern en cas qu'el jog convingut és que resultaria el fel de la dissolució de las Corts dintre més curt plasso, fent anar a marxas forsadés l'aprovació dels presupostos; y potx Criti, que vol dir per tot te deixó.

Y an aquest jog ha obchit la jugada de negarse el ministre de Gracia y Justicia a facilitar als diputats las ternas dels jutges municipals, y per aquí s'han desfogat eis diputatets de la majoria y las oposicions votant una censura al ministre, en tant que per aquí també enlleixen més depressa el govern l'ingrata feyna, d'aprovar eis presupostos, arribant més propicte a la satisfactoria tasca de clavar pels bigots dels actuals diputats el decret de dissolució de Corts.

No és veritat que la camándula está ben presentada y que no deixa de tindre chic la confecció d'aquet pastel parlamentari gubernamental?

El capitá general de Madrid Sr. Primo de

Rivera es diu que millora de la seva ferida, y que quasi pod assegurar-se que no morirà.

En cambi a l'arribar a mans dels nostros lleïdors aquest número, és fàcil que l'agressor sigui ja fusellat.

Deplorem el desenllaç de la qüestió, perquè si pels efectes de la llei y del càstig és igual que resulti homicidi com no, qualsevol creuria qu' això es fa pera demostrar a qui es proposa cometre tals delictes que té de cuidar-se molt d'assegurar l'èxit de lo qu'es proposa, perquè tant el castigaran si logra la seva com si li surt frustrada l'intenció.

Y això, vaja, que no té res de moral.
Peca de massa contudent.

Devant del consell de guerra, que poc després de las vintiquatre horas de comés el delicté jutjava al comandant Clavijo per la seva agressió contra el capità general de Madrid, s'ha defensat el processat dient que l'havia induït a cometre aquell delicté l'estar convençut qu'el general el perseguia, havent estat molts mesos pres injustament, arribantsi a deure més d'un any de pagas, y han sortit a relleuir uns amors sostinguts més de deu anys pel comandant y que semblava tenia actualment el general empenyo en qu'acabessin, contra els desitjos de l'interessat.

De tot lo dit s'en desprèn una historia que fàcilment endevarà el lector.

Y per lo qual no podrà per menos de convenir am nosaltros que la comissió d'aquet delicté no té res de particular, sinó molt de pasional.

Y, com ja havem dit, lo estrany en molts d'aquets casos és que las passions no es desbordin més aviat.

Y no resultin molt més sovint delictes passionals d'aquesta naturalesa.

A Madrid acaban de ser absolts pel Jurat dos periodistas per delictes d'impremta.

L'un era el director de *El País* y l'altre el de *El Quipote*.

Veritat qu'allí no va haverhi cap hermosa persona qu'exercís coacció sobre d'ells.

Congratulem-nos d'aquets resultats, que no fallen més que quan s'acumulan ignominias com las qu'aquí tots sabem.

En el discurs fet per en Salmerón a las Corts discutint el presupost del ministeri de Foment, ha posat de relleu de tal modo las deficiencias de l'Instrucció primaria que dona l'Estat, que aquet discurs és calificat com el millor d'entre tants com n'ha pronunciat aquell notable orador en la discussió dels presuposts per l'exercici vivent.

Per nosaltros lo que té més importancia del discurs qu'ens ocupa és l'afirmació que fa en ell el Salmerón al demostrar la necessitat d'instituir una ensenyansa integral al dir lo següent:

Instrucció primaria que no comprenda el concepte sencer del mundo, el proceso de la determinación de todas las creaciones naturales y de las formas como esas creaciones se desarrollan, para tomarlas como base de la propia constitución humana y de las condiciones con que el hombre debe producirse en el mundo e inmediatamente en la sociedad, desde el círculo más íntimo de la familia hasta el más amplio de la patria, es una instrucción primaria deficiente rayana en lo bárbaro.

Després de tal afirmació, cal esperar que si l'autor d'ella arriba a influir desde els més alts llocs oficials en la governació del país, dediqui las sevas preferents y més entusiastas atencions a l'Instrucció, en la seguretat de ser aquet el millor bé qu'es pot fer al poble, a l'humanitat y a la civilització.

Si la república espanyola sapigués elevar la instrucció al llog que li correspon, facilitaria molt y molt la resolució del problema social y faria avançar rapidíssimament el món pel camí de la llibertat y l'igualtat que tenen de conduhirlo tard o de jor a la fraternitat de tota la rassa humana.

Un altre barco de guerra de la marina espanyola acaba d'anarsen a pique: el canoner *Tajo*.

Entre ells que s'han perdut per mar y els que no poden caminar gayre y els que fan aygua, aviat l'esquadra espanyola semblarà de tira ó cosa pitjor.

Com qu'actualment ja sembla que no serveix més que pera navegar pel mar de Madrid.

A l'objecte de justificar qu'allí hi hagi unas oficinas de marina...

Y d'ayguas dolças.

Els insurgents de Cuba també volen donarse tono procurant imitar al general Martínez Campos.

Y a tal objecte el generalissim Massó ha manat fusellar, sense formació de causa ni res, al capità sublevat Castillo, és a dir, a un seu company d'armas, pel delicté de catequisar gent d'altras partidas a fi de que s'unissin a la seva y d'haver intentat cobrar alguna contribució en son exclusiu profit.

Y és lo que s'haurà dit en Massó: fusellant-ne un dels meus em dono to de generalissim jo tot sol y d'exercits regulars als que mano.

No es poden donar mais exemples devant de criaturas.

Dos freres exercint de matuters van esser detingut y una escandaleria en el ficlat del Patrocin de Sevilla, per ahont volian entrar una cuixa de carn sense pagar drets de consum.

D'aquet modo may s'esquerria la carrera, puix ve al pel tot fent de burota pel cel ser matuters a la terra.

Un tal Simón, capellà d'ofici, ha sigut detingut a Madrid per timador, anant a exercir el *madras* onci am documents falsos y tot.

L'home deu pensar que qui falsifica ideas també pod fer lo meteix am altras cosas.

Pero ¡oh dolor! la justícia li ha sortit al pas fentli veure l'error en qu'estava respecte a la falsificació de documents.

Que no és més que lo que fem nosaltros respecte a l'adulteració de las ideas.

Y en aquet rengló som nosaltros els presos y ells els que gosan de la més completa impunitat.

El rector de Bruçiano (Itàlia) ha fet asaber als seus feligresos que si no li pagan no els darà la benedicció després de la missa.

Aprovo lo del rector de Bruçiano.

Qui vulgui donarse el luxu de ser beneyt ó beneyt, qu'ho pagui.

Y qu'us asseguro ben bé qu'a mi em té molt sense cuydado qu'aquet gèneru s'apugi.

Varias són ja las poblacions francesas quins arcaldes no permeten que vagi el còmbregar pels carrers, per allò de que la llei prohibeix allí las manifestacions politicas ó religiosas en la via pública.

Consti que deploiro que baix aquet concepte es privi l'anar al Nostramo pel carrer.

Però encare sentiria més que, com aquí, es permetés tot lo religiós.

Y es privés tot lo civil y lo civilisat.

En el rosari de l'aurora que diuen qu'es fa per Ciudad Real, succeïx bastant sovint, segons conta un periòdic d'allí, qu'algun feligrès am la corresponent feligresa deixan piadosament las filias y es perden pels recons d'algun carreró ó escaleta fosca, ahont am més reculliment y sense testimonis se dedican als exercicis propis d'aquesta classe de funcions.

Trebo jo moltíssim just qu'es donguin tal expansió, perquè així a la devoció s'hi té de trobar molt gust.

Enguera, que perteneix a la provincia de Valencia, s'ha amotinat perquè amb els pagos de consums que tenian no podian viure els pobres obrers.

Y el govern hi ha posat remey desseguida... envianthi guardia civil.

¡Bons cataplasmas pels ventrells dels afamats!

Un cas clericalut com un cabàs ha passat a Pontevedra.

Un fuster anomenat Josep Aboj, no poguent cobrar dels reverents Nicolau García y

Josep Lorenzo unas pessetas que li devian de feyna, va citarlos devant del jutge municipal reclamantlos el deute.

Y vet aquí qu'els citats reverents, que deuen ser molt trempats y d'una barra mística a tota prova, van contestar a la demanda... que excomunicavan al seu acreedor per haverlos citat devant del jutge sense l'aprovació de l'ordinari.

Bona és la sortida, però bona!

Lo pitjor és qu'el jutge no n'ha fet cas, com no podia ferne, y deixant pel Déu qu'els ha fet això de las excomunicacions, ha condemnat als pebrats a pagar el deute al fuster.

Y molt serà que no vegem com un excomunicat embarga part de la missa a un perdonapcats sense que ni el més petit esquitx de miracle vingui a evitarho.

A una Mare de Déu de Segovia li ha tocat la grossa de Madrid.

Tenint en compte l'origen pecaminós d'aquet premi y pensant piadosament, el rector no pendrà els quartos.

Per suposat!

Si continúa el temps tan empujat, serà qüestió de reunirnos alguns heretges y fer rogatives pera que deixi de ploure.

No sigui cas qu'ens anem a tornar granotas per efecte de la misericordia divina.

L'exemple de la senyoreta Amelot matant al reverent Brogüe ha trobat un altra imitadora a París.

El subdirector del Banc Rus, aficionat també a certes pessigollas, s'ha trobat qu'una amiga íntima li ha entrat al seu despaig y sens dirli ase ni confessor li ha disparat un tiro de revòlver enviantlo al cel sense donarli ni temps de cridar an en Pere.

Admirem-nos dels perills que van a passar certes respectabilíssimas entitats si las sevas personas estimadas comensan a enfilarlas per aquet cantó.

En Jaumet Borbón, fill de son pare el rey de las d'oros, ha retornat ja a las llars després de la seva visita a l'Àfrica.

Suposo qu'haurà après molt en aquellas costums del Riff y de las kábilas pera inculcar aquella civilització a ells seus partidaris.

Bisbes Caixals, capellans Galcerán, de Flix, etc., etc., inclusius.

XARADA
Part del cop humà primera,
consonant és la segona,
una vocal la tercera,
y nom d'home el total dona.

J. Costa y Ponés

ENDEVINALLA

Vaig darrera de Sansón
y acompanyant a la nit
Lector, si no m'endevinas
ja t'en pots tornar al lit.

CINQUÈ BARBERA CAROL

TARGETA

ANITA DE FULLO

MADRIT

Formar amb aquestas lletres el títol d'una pessa catalana.

J. Vidal

GEROGLIFIC

RONDA

LLI

LA

MOSCATELL

GATYER DEL LLIBRELLAT

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DEBERE

Xarada: Pal-mi-ro.

Gerooglific: Per aygua una cisterna.

Impremta Ronda de l'Universitat, 4. — Barcelona